

Szerző: Ariana Fabiszewska

Témavezető: prof. UW dr hab. Zoltán Németh

Intézmény: Varsói Egyetem, Modern Filológiai Kar, Magyar Tanszék, Varsó

Zavaros idők. A diktatúra reprezentációja a gyermek nézőpontjából a kortárs magyar irodalomban (Dragomán György *A fehér király* című regényének hagyományképletei)

Kulcsszavak: traumaelmélet, gyermek nézőpontja, kortárs magyar irodalom, Dragomán György, *A fehér király*

A magyar irodalomban nagy hagyománya van a gyermek nézőpontjából írt regényeknek. Ez a tendencia a kortárs magyar irodalomban is jellemző. A tanulmány egyik célja a kommunista diktatúra bemutatása a gyermek nézőpontjából, a reprezentáció kérdése, a személyes kapcsolatokról kirajzolódó rendszerkritika. Ezt a kérdést a traumaelméletek felől közelítem meg, célom Dragomán György *A fehér király* című regényének illetve a regény traumatikus nyelvének vizsgálata, amely a kommunista Románia nyolcvanas éveinek valóságára épül. A regény a kamasz mindennapi életéről és a kalandjairól szól, de a család története és a hétköznapi helyzetek ábrázolása alapján egyértelmű, hogy ez nem a békés gyerekkor világa, hanem a gyerekkorról szóló rémálom, amelynek a kegyetlenségét és az igazságtalanságát a narrátor nem veszi tudomásul. Dragomán György regénye több szálon kapcsolódik a magyar irodalom hagyományához, többek között Móricz Zsigmond *Árvácska*, Nádas Péter *Egy családregény vége*, Kertész Imre *Sorstalanság* című regényéhez. A trauma megjelenése a kortárs magyar irodalomban felveti a posztmodern irodalom fogalmának összefüggéseit is. A gyermeki nézőpont jelensége a kortárs magyar irodalomban véleményem szerint szorosan kapcsolódik a posztmodern magyar irodalom paradigmaváltásához. A gyermek narrátor nyelve mint az alárendelt, mint a traumák elszenvetőjének nyelve alapvető váltást jelent a posztmodern irodalom ironikus, parodisztikus, nyelvjátékokból építkező beszélőihez képest.

The regime in the eyes of a child in the White King by György Drágomán

Key words: marginalization, Hungarian literature, trauma, traumatic language, postmodern literature

The aim of the study is to present the communist regime from a child's point of view. In the first part of the work I will discuss the trauma theory and the traumatic language in the novel titled *The White King*. In the next section, I will present the reality of communist Romania in the early 1980s, where the main character of the novel grows up. The story describes the teenager's everyday life, but in the light of the family history and everyday situations it is clearly visible that he doesn't experience peaceful childhood, instead he is put through a real nightmare. In the third part of the study, I will present the narration from a child's perspective in the context of postmodern literature. The phenomenon of child viewpoint in contemporary Hungarian literature is closely related to the paradigm shift of postmodern Hungarian literature. The language of the child narrator as the language of the subordinate and the victim of traumas, represents a fundamental change compared to the language saturated with irony, parody and linguistic games which is characteristic for postmodern literature. This strategy includes such trends of literature as postcolonialism, postmodern feminist literature, and belonging to the genre of political transformation literature — father's novel (aparegény). In these works, the purpose of the characters' actions often revolves around the same intention — defining their own identity. The authors reject the motif of the mask and introduce fragments of his own biography. In my opinion, the novels in which the main character is a child and the world is presented from his/her perspective, fit perfectly into the strategy of anthropological postmodernism because of a few reasons. First of all, the authors pass the voice to children, who often belong to an underrepresented and ignored social group, a group which in the opinion of many — „has nothing to say". Secondly, due to autobiographical elements, often used in such works, and finally a specific social context. In the final part, I will introduce the impact of the communist system on the child's life and people's personal relationships.